7 Μαΐου 2026

Οικουμενικός Πατριάρχης και Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος στην αναγόρευση του Ευάγγελου Βενιζέλου σε Επίτιμο Διδάκτορα του ΕΚΠΑ

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Επίτιμος διδάκτορας της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αναγορεύθηκε ο πρώην Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Ομότιμος καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ευάγγελος Βενιζέλος.

Η τελετή αναγόρευσης πραγματοποιήθηκε την την Τετάρτη, 6 Μαΐου 2026 , στη

Μεγάλη Αίθουσα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (κεντρικό κτήριο, Πανεπιστημίου 30).

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης, κ. Βαρθολομαίος Α΄ τίμησε με την παρουσία του την τελετή καθώς και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος.

Την προσφώνηση έκανε ο Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος.

Την παρουσίαση του έργου και της προσωπικότητας του τιμωμένου πραγματοποίησαν:

– το μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητής της Νομικής Σχολής, Σπυρίδωνας Βλαχόπουλος.

– η Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας, καθηγήτρια Κίρκη Κεφαλέα.

Φωτογραφία: Χρήστος Κωνσταντινίδης/ ΕΚΠΑ

Ακολούθησε η αναγόρευση του τιμωμένου:

Την ανάγνωση των κειμένων των Ψηφισμάτων της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής, της Αναγόρευσης και του Διδακτορικού Διπλώματος έκαναν ο Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής, καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοδούλου και η Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας, καθηγήτρια Κίρκη Κεφαλέα.

Η περιένδυση του τιμωμένου με την Πανεπιστημιακή τήβεννο πραγματοποιήθηκε από τους Κοσμήτορες της Νομικής Σχολής και της Θεολογικής Σχολής, καθηγητές Κωνσταντίνο Χριστοδούλου και Εμμανουήλ Καραγεωργούδη.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η επίδοση τιμητικού μεταλλίου στον πρ. Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης, ομότιμο καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κύριο Ευάγγελο Βενιζέλο.

Φωτογραφία: Χρήστος Κωνσταντινίδης/ ΕΚΠΑ

Η προσφώνηση του Πρύτανη του ΕΚΠΑ

Στην προσφώνησή του ο Πρύτανης Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος ανέφερε μεταξύ

άλλων «Ο Ευάγγελος Βενιζέλος είναι μία από τις πλέον επιδραστικές προσωπικότητες της ελληνικής ακαδημαϊκής κοινότητας. Το σπουδαίο συγγραφικό και επιστημονικό έργο του έχει επηρεάσει καθοριστικά τους νομικούς του Συνταγματικού Δικαίου, ενώ έντονη είναι η επίδρασή του και στον ευρύτερο δημόσιο βίο, μέσα από τη σημαντική και πολυδιάστατη παρουσία του στη δημόσια ζωή.

Το έργο του, εκτενές και πολυδιάστατο, χαρακτηρίζεται από επιστημονική πληρότητα και ερμηνευτική οξύτητα καλύπτοντας το σύνολο σχεδόν των κρίσιμων ζητημάτων του Δικαίου που εκτείνονται από το συνταγματικό και το δημόσιο δίκαιο έως τη θεωρία των θεσμών και τις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Με περισσότερες από 300 επιστημονικές μελέτες ως μόνος συγγραφέας σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους, 13 μονογραφίες, 12 συλλογές μελετών, 14 διδακτικά βιβλία και βοηθήματα και επιμέλεια σε 12 συλλογικούς τόμους, το πολυσχιδές έργο του εκτείνεται και πέρα των ορίων της νομικής επιστήμης, σε πεδία όπως, η πολιτική, η οικονομία, η θεολογία και ο πολιτισμός.

Οι παρεμβάσεις του σε ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία των μέσων ενημέρωσης, τη διαχείριση του δημόσιου χρέους ή τη θέση της χώρας στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον αποτυπώνουν μια ευρύτερη αντίληψη για τον ρόλο του επιστήμονα ως ενεργού συνομιλητή της κοινωνίας.

Σήμερα, οι δύο Σχολές του πρώτου και μεγαλύτερου Πανεπιστημίου του Ελληνισμού, με ομόφωνες αποφάσεις τους και πρωτίστως η Νομική Σχολή, τιμά τον Ευάγγελο Βενιζέλο, όχι για την πολιτική του διαδρομή, αλλά για την κορυφαία επιστημονική του πορεία και τη αδιαμφισβήτητη συμβολή του στην νομική επιστήμη και τη δημόσια παιδεία.

Συνολικά, ο Ευάγγελος Βενιζέλος ενσαρκώνει το πρότυπο του πανεπιστημιακού δασκάλου που συνδυάζει την επιστημονική αρτιότητα με τη θεσμική ευθύνη.

Εκ μέρους των Πρυτανικών Αρχών, του Συμβουλίου Διοίκησης και της Συγκλήτου, σας εκφράζουμε τις θερμότερες ευχαριστίες μας για την πολυετή, αδιάλειπτη και ουσιαστική συμβολή σας στην Νομική Επιστήμη και την Εκπαίδευση, καθώς και τη συνεχή και πολυδιάστατη επιστημονική συνεργασία σας με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστημίου Αθηνών».

Η ομιλία του Ευάγγελου Βενιζέλου

Η τελετή ολοκληρώθηκε με την ομιλία του τιμώμενου, με τίτλο: ***«Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως πρόκληση για την κυριαρχία, τον συνταγματισμό, και την πολιτική θεολογία».***

Ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος μετά την αναγόρευση, εξέφρασε τις ευχαριστίες του και απευθύνοντας την καθιερωμένη αντιφώνηση ανέφερε μεταξύ άλλων: *« Ο ψηφιακός συνταγματισμός (digital constitutionalism) που επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του διαδικτύου και της συγκέντρωσης, αποθήκευσης (στο « Νέφος» / cloud) και επεξεργασίας μεγάλων δεδομένων (big data) είναι και αυτός κρατικοκεντρικός. Απέναντι σε αυτόν οι μεγάλες πλατφόρμες (όπως η META / FB) επιχείρησαν να αναπτύξουν ένα «ιδιωτικό συνταγματισμό», με δικούς τους κανόνες που συγκροτούν μια εταιρική οιονεί έννομη τάξη και δικά τους οιονεί συνταγματικά δικαστήρια.*

Μετά την εκθετική ανάπτυξη της ΤΝ οι μεγάλες εταιρείες προβάλλουν πλέον την Constitutional AI ως δέσμη αρχών ενσωματωμένη στις δικά τους συστήματα με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Anthropic : Claude’s Constitution. Τα συστήματα όμως αυτά έχουν την τάση να υποδύονται ότι συμμορφώνονται στο ενσωματωμένο σε αυτά «σύνταγμα».

Η κρατικοκεντρική αντίληψη επανέρχεται με την πρόταση μιας public constitutional AI που υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

Οι μεγάλες εταιρείες που ελέγχουν τις τεχνολογικές εξελίξεις και την αγορά σε παγκόσμιο επίπεδο πηγαίνουν πλέον στον πυρήνα του ζητήματος, διεκδικούν οιονεί κυριαρχία. Μάλιστα ο συνδυασμός ψηφιακής κυριαρχίας, κυριαρχίας επί των δεδομένων και ΤΝ προσλαμβάνει χαρακτηριστικά πολιτικής θεολογίας καθώς πρόκειται για μια οιονεί κυριαρχία: «πανταχού παρούσα» λόγω της πανταχού παρούσας υποδομής, «παντογνώστρια» λόγω της τεράστιας συγκέντρωσης δεδομένων και των ικανοτήτων προβλεπτικής ανάλυσης, «αόρατη» λόγω της λειτουργικής αδιαφάνειας και «άμεσα αποτελεσματική» καθώς έχει δυνατότητα στιγμιαίας εκτέλεσης των αποφάσεών της. Υπό την πίεση της ΤΝ μπορούμε να πούμε ότι συντελείται η μετάβαση από την πολιτική θεολογία της κυριαρχίας στην πολιτική θεολογία της παντογνωσίας/ πανεπιστήμης (omniscience). Βασικοί εταιρικοί παίκτες στο πεδίο της επεξεργασίας των big data σε συνδυασμό με εφαρμογές ΤΝ εκφράζονται με όρους θεολογικούς για να προωθήσουν τους στρατηγικούς στόχους τους και να νομιμοποιήσουν την αντίληψη που δηλώνουν ότι τους καθοδηγεί. Στο πεδίο αυτό η πιο χαρακτηριστική περίπτωση φαίνεται να είναι ο Peter Thiel συνιδρυτής και πρόεδρος της Pàlantir, εταιρείας που κυριαρχεί στην επεξεργασία των big data.

Ο τεχνολογικός ανταγωνισμός στο πεδίο της ΤΝ, σε συνδυασμό με το διαδίκτυο και τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία big data, ως ανταγωνισμός μεταξύ εταιρειών, μεταξύ εταιρειών και κρατών και μεταξύ κρατών αναδεικνύει κατά βάθος και πάλι ως επίδικο αντικείμενο τη φιλελεύθερη δημοκρατία. Αν η δυτική, φιλελεύθερη, συνταγματική δημοκρατία δεν προστατεύσει τον εαυτό της έναντι του κινδύνου της θεσμικής και αξιακής υπονόμευσης της μέσω ανεξέλεγκτων, καταχρηστικών και παραβατικών εφαρμογών της ΤΝ και όλου του πλέγματος των νέων τεχνολογιών, δεν έχει ουσιαστικό νόημα η κατίσχυση της Δύσης στον τεχνολογικό και οικονομικό ανταγωνισμό επί του πεδίου της ΤΝ. Η Ελλάδα, χωρίς μικρομεγαλισμούς και εύκολες κοινοτοπίες, πρέπει να έχει ως κράτος και πολιτικό σύστημα, ως επιστημονική κοινότητα και ως κοινωνία πολιτών συνείδηση του επίδικου αντικειμένου και της διακινδύνευσης και να κινείται αναλόγως σε όλα τα πεδία».

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΚΙΤΤΑΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥ

